

Abonamente: Pe un an . 520 Lei Pe 6 an . 260 Lei Pe 12 an . 130 Lei

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII se primesc după tarif la Administratia ziarului si la toate agentiiile de publicitate.

2 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Lacrimi suspecte

Arad, 4 Iulie.

Ziarele ungurești din Ardeal plâng în cor soarta nenorocită a școalelor minoritare, a căror libertate de conștiință — zic ele — este înălțată și ferecată de noua lege a învățământului primar. Noi vedem bine că lacrimile aceste curg la porunceală.

În adevăr, trebuie să constatăm iarăși, ca de atâteaori în lungul nostru trecut de lupte subțiri, că în afirmările lor politice acești concetățeni ai noștri au fost totdeauna și se pare că vor rămâne — ipocriți. Nesinceră și ipocrită a fost întreaga lor legislație, când cu atâtea orbire istorică împleteau fulgerile intoleranței asupra Ardealului, nesinceri și ipocriți sânt astăzi, când c'o cîmică îndrăzneală fac paralelismul situației lor actuale din România ș'al situației noastre din fosta Ungarie.

Ei repetă azi mereu că li s'a furat libertatea religioasă și invocă legea ungară din 1868 (IX), care a dat autonomie bisericii române ortodoxe și legea din acelaș an (nr. XXXIX), care asigură o autonomie relativă bisericii române greco-catolice. Or cititorilor noștri nu trebuie să le reamintim calvaarul îndurat de bisericile noastre exact o jumătate de secol, până la 1918 și care a culminat în lovitura dată cu înființările episcopioilor „greco-catolică-maghiară” de Hajdudorogh și „greco-orientală-maghiară” de Macău. Suferințele sânt prea recente decât să le fi putut uita și cei mai fataliști dintre noi.

Fac, apoi, acești concetățeni ai noștri mare caz de faimoasa lege a „naționalității” nr. XLIV. tot din 1868 și cer pe seama lor libertăți măcar la fel cu cele garantate atunci pentru românii din fosta Ungarie. Or, iarăși, ar fi să ne batem de dreptul joc de cititorii noștri dacă am încerca o polemică pe această chestiune cu ziarele ungurești. Rămâne să constatăm numai curajul fără seamăn al acestor concetățeni, cari desigur denaturează în mod conștient istoria și urmăresc cu totul altceva decât o discuție absurdă cu noi. Ei vor pur și simplu să plângă, cu hohot mare, ca să fie cât mai bine auziți peste graniță.

Adevărul este, că statul român, urmând spiritului de înaltă generozitate

a rasei noastre, a uitat tot trecutul și a iertat pe toți, legiferând pentru toți fii săi cu largă și deplină măsură. Și orcât se vor strădui bocitorii și năimiții unei prea cunoscute idei, realitatea stă aci în fața noastră a tuturor și în ochii lunei întregi.

Și ca să rămănem deocamdată la plânsul cel mai viu instrumentat azi al presei minoritare ungurești: „soarta” școalelor, — vom aviza, numai la realitatea ce ni se înfățișează în acest domeniu al vieții de stat. Iată, concetățenii noștri unguri aveau la intrarea lor în România 781 școli profesionale, azi au 1069, deci cu aproape 300 mai multe. Statul român mai susține din bugetul său încă 600 școli primare. Ungaria de ieri n'a susținut niciuna românească. Românii au 44 școli medii, ungurii 86, din cari 22 susținute de stat. Ungaria n'a susținut nici una, ba a încercat mereu să distrugă pe cele vreo 5—6, câte aveau și în parte le-a și sugrumat. Patru milioane de români în Ardeal au 40 licee, 1,300.000 unguri au tot 40. În Ungaria de ieri noi aveau 3 licee complete, unul incomplet și unul care era tocmai pe punctul (Beius) să dispară în ghiolul molochului maghiarizării. Românii au azi în Ardeal abia 10 școli comerciale, ungurii 15 (din cari 5 susținute de stat), deși sunt abia a treia parte cât noi. În fosta Ungarie aveau o singură școală comercială: cea dela Brașov. Și raportul continuă la fel pe întreaga scară a comparației.

Dar ziarele ungurești nu conținesc să repete zilnic, că reforma școlară recentă și ordonanțele dlui ministru Anghelescu „fură sufletul școalelor maghiare”. Adevărul este că statul român s'a mărginit și de data asta la art. 10 din tratatul de pace și a introdus limba română ca studiu de învățământ în școalele ungurești într'un număr limitat de ore și că, a cerut ca geografie și istoria României să fie predată tot românește, pentrucă, dupăcum s'a dovedit în nenumărate cazuri și pretutindeni, ungurii și-au bătut joc de ele în chipul cel mai frivol. Cuvântul „patria noastră” a fost, de pildă, șters cu totul din manualele lor. — E bine

să nu mai continuăm. Simțim singuri o profundă jenă în fața unor procedee atât de lașe și ne știm mult prea mândri decât să stăruim în fața aștorfel de arme, cari nouă în trecutul nostru de lupte ne-a repugnat.

Vasăzică, vedem iarăși că statul nostru nu face decât să-și asigure drepturile înscrise atât în tratatele de pace, cât și — mai adânc — în natura intimă a lucrurilor. Dar scopul bocetelor maghiare este bine precizat. Il cunoaștem cu toții. Rugăm pe confrății noștri minoritari să-și aducă aminte, că în Ungaria de ieri osânda ziariștilor români, pentru doleanțe și revendicări drepte, s'a cifrat într'un restimp de abia 20 de ani la peste o sută de ani... Azi justiția românească nici n'a dorit să dea măcar față cu toreadorii minciunii...

Li sfătuim deci să mai pue diapasoul, căci dacă lacrimile lor ni sânt astăzi suspecte, continuând cu belșugul lor noi le vom spune:

Lacrimi revoltătoare!

NOTE

Biblioteci vii

Arad, 4 Iulie.

Excelenta revistă bucureșteană, „Lamura” pentru care n'avam destule cuvinte ș'o recomandăm intelectualilor din satele noastre și tineretului școlar, scrie ca într'o înalță a Bucureștilor, la Manufatura „Belvedere” există un model de bibliotecă.

Înființată în anul 1922 lunie I cu 200 volume, astăzi numără la 3600 volume, între care și literatură străină.

În prima lună au fost 251 cărți citite, astăzi avem pe luna Ianuarie 1149 și pe Februarie 996 cărți citite.

Dela înființare și până la 1 Ianuarie acest an, am avut 12.371 cărți citite. Din acele cărți 6305 au fost citite de bărbați și 6066 de femei; 8703 au fost citite de lucrători, 2486 de funcționari și 1179 de observatoare; 4750 au fost citite de cei între vârsta de 10—20 ani, 4131 de cei până la 30 ani, 2411 de cei până la 40 ani și 1079 de cei până la 50 ani.

Biblioteca se află instalată în interiorul fabricii și este condusă de preotul L. Musetescu parohul bisericii Caramidari, secundat de doamna Elena Mărculescu și de d-ra Anișoara Onicescu; aceste două funcționare stau în permanentă în bibliotecă și dau cărți la lucrători.

Pe lângă bibliotecă se află atașată și o legătorie de cărți, cu menirea de a lega toate cărțile din bibliotecă.

Acum când avem mai adâncă nevoie de lumină, am dori, din toată inima, să înregistrăm

cât mai multe știri despre întemeierea și funcționarea de bibliotecă ca cea dela Manufatura „Belvedere” din București. Bibliotecii vii pentru oameni vii ne trebuie, pretutindeni, în orașe și în satele înecate și orbite de întunerec...

Când fiecare sat din cuprinsul României întregite își va avea un harnic, neobosit Muștescu al său și bibliotecă condusă de funcționari cu tragere de inimă ca cele despre care scrie „Lamura”, vom ajunge stăpâni pe pământul acesta și pe destinele noastre și vom privi cu încredere viitorul neamului nostru. (x.)

Biserica maghiară refuză legalitatea.

Ziarele maghiare anunță, că conducerea bisericilor ungurești au dat ordine către direcțiile școalelor secundare profesionale să nu respecte ordinul ministerului de instrucție privitor la examenul de absolvire. Această atitudine a autorităților bisericesti maghiare a fost adusă și la cunoștința gu-

vernului, anunțându-se cu o cale suspendarea examenelor dela școalele lor.

Aceasta nouă dovadă de loialitate credem că va fi apreciată după cuviință și nu ne îndoim, că autoritățile bisericilor ungurești vor fi readuse la respectul legii.

Să fie adevărat?

Ziarul „Brassói Lapok” este informat, că la Baile-Erculane autoritățile românești au confiscat toate ziarele ungurești din chioscuri, restaurante și saloane, interzicând punerea lor în vânzare și în cadre. Și chiar în cazul, când oaspeții băilor aduc ei cu sine ziarele ungurești în localurile de consumație, sunt somați să le predea autorităților, oprind pe oricine să le cetească.

De sigur o nouă gogoneață a deochi atului confrate. Ce are a face o minciună mai mult sau mai puțin? Principiul e ca ea să străbată peste Tisa și să stărnească revoltă cu or ce preț acolo.

Programul cursurilor de vară dela Vălenii-de-Munte

Ciclul cultural

- N. IORGA, prof. univ.: 1. Regionalismul și unitatea românească. 2. Ce este democrația?
- PR. N. POPESCU, profsor universitar: Din istoria bisericii române.
- RAMIRO ORTIZ, prof. univ.: Lupta împotriva tradiției și întoarcerea la tradiție în literatura italiană contemporană.
- VLADIMIR GHIDIONESCU, prof. universitar: Curente pedagogice moderne.
- STEFAN METES, membru coresp. al Academiei: 1. Legăturile Românilor cu Sașii și Săcuii. 2. Desvoltarea istoriografiei românești ardelenice.
- C. MOISIL membru coresp. al Academiei: 1. Arhivele noastre. 2. Legătura dintre Numismatica și Siglografia românească.
- ION SÂNGIORGIU, conf. univ.: Din istoria dramei.
- D. MUNTEANU-RAMNIC, profesor: Din istoria culturală a Basarabiei.
- D. V. JONI: Probleme de educație.
- N. BĂTZĂRIU: Din trecutul Macedoniei.
- AL. LASCAROU-MOLDOVANU: Din viața satelor.
- APOSTOL D. CULEA: Chestiuni de cultură populară.
- Dr. BITAY ARPAD: Literatura maghiară.
- P. P. PANAITESCU: Din viața și literatura Poloniei moderne.
- M. IANCOVICI: Liga Națiunilor.

a) VLADIMIR GHIDIONESCU și D. V. JONI: Secția pedagogică pentru învățatori.

b) ION SÂNGIORGIU și ION DIANESCU: Secția pentru minoritari.

Ciclul științific și filosofic

- D. GUSTI, prof. univ.: Probleme de Sociologie.
- D. POMPEI, prof. univ.: Probleme științifice.
- CEZAR PAPACOSTEA, prof. univ.: Filosofia antică.
- NIC. IONESCU, conf. univ.: Contribuția latină în filosofie.
- OCTAV ONICESCU, prof. univ.: Contribuția latină în știință.
- CONST. CALMUSCHI, profesor: Tara noastră (geografie).

Ciclul economic

- C. ARGETOIANU: Reforma financiară.
  - GH. TAȘCA, prof. univ.: Rolul capitalului în noua ordine socială.
  - Ing. AL. PERIȚEANU: 1. Capitalul Modul de formație și rolul lui în producție. 2. Conflicte economice între capital și muncă și între diferitele feluri de muncă.
  - DR. ERNEST ENE: 1. Capitalul străin în România. 2. Politica de devize.
  - ALEX. CUSIN: Balanța noastră comercială.
- Vor mai ține conferințe: d-na Isabela Sadoveanu; d. Brăileanu prof. univ., d-nii profesorii Vasile Băncilă și Petre Săcuiu (Turda), d-nii Gongopol, Barbu Solacolu, Vlădescu-Răcoasa, pr. Marin Ionescu și alții.

FOILETON

Primăvara neamului

de I. Simionescu
Profesor la Universitate — Iași

După o lungă și grea iarnă, într'o bună zi ghioceii au vestit sosirea primăverii. Mugurii se umflă, colții de iarbă se ivesc, câmpurile se împânzesc cu fâșutul verde al speranței. Natura învie.

Abia s'a tras omătul către viroagele mai îndelung umbrite, nici nu s'a spălat bine spuma și pe ogoarele jilavite plugurile trag brazdă. Cîm ies furnicile să-și dregă nosuroiul știrbit de crivăț, tot așa muncitorii pământului, își lasă orice alte treburi și se respiră pe întinsul câmpurilor rodnice. Fără munca lor ar rămâne pârloagă, ori cât de grasă ar fi țărâna. Așa, în locul dudului căt omul, în locul scailor și palmidei, humanicăi și laptele cănelui, se aștern valurile aurite stropite cu parașacilor și cu peticele nîjte din albastrul cerului a vinețelor.

Munca, sfânta muncă, schimbă totul. Cine n'a cunoscut munca și n'a avut prilej să guste suferința, acela degeaba a trăit pe pământ.” (O. Wilde.)

Primăvara e un anotimp. Pământul în învîrtirea lui regulată, ca și mersul ceafornicului, în jurul soarelui, face să înceteze iarăși aspră și să vie primăvara. Primăvara

poate fi socotită și ca un simbol. Nu își întâmplătoare coincidență Paștilor cu anumită fază lunară din zilele de primăvară. Învierea Domnului, dată cu natura plină de Brăbenei, Floarea Paștelui, Dediței și alte flori gingase care împodănesc mormântul Mântuitorului din Vinerea Mare, e o neconținută aducere aminte pentru creștini, de viața nouă ce se deschide, de lumina cerului, de frigiditate nădejdi și a muncii.

Ca un simbol luat, se poate vorbi de primăvara omului, ca și de primăvara neamului.

Lungă fu iarna neamului românesc. Crâncene viscole și vișore s'au abătut asupra-i. Cumpănite vrenii au trăit strămoșii noștri. Ne-a-ajuns și pe noi valurile crivățului, mai acum câțva ani. S'ar putea spune că și azi încă Babele ne mai dau fiorii înghețului. Dar primăvara se apropie.

Să-și strângă fiecare, gramadă, cunoștințele care la are asupra trecutului nostru ca popor. Să-ădune, ca pe un film de cinematograf, toate valurile năsprnice care s'au abătut peste capul nostru.

Nici cea mai sgduitoare tragedie de a lui Shakespeare nu ar ajunge să fie pusă

alături cu chinurile trecute ale poporului românesc, socotit ca o ființă cu o lungă viață.

Abea zămislîți, abea infiripați în jurul zidului de muni, cu însușiri moștenite destul de aiese, chiar când numai Dacii ne-ar fi fost străbuni, și un prim val de opreliște în des-oltarea firească, se abătu din greu asupra Românilor: Năvala flămânzilor asiatici. Trupul neamului fu rupt în două.

Cei dinspre apus de Carpați fură copileși de puhoiul străbătut din Pusta ungu-rească, prin porțile someșene și muresene. O mie și mai bine de ani au rămas iobagi. Cel mult aveau puterea să-și apere limba și credința. Unii, mulți, căzură'n drum, păstrând până azi urmele otrăvirii sufletului lor, față de unitatea neamului.

Suțuși, schingiuți, unii trași pe roată, alții duși pe calea nebniei, măcar fură fericiți de viața altor hoarde. Carpații le servecu drept scut. Stăteau ca într'un golf adăpostit de furtunile morii largi.

Dincoace de Carpați, furtuna nu se mai ogoia. Vârtejul popoarelor de stepă, produs prin spuma muntilor puși în calea lor, făcu din Vechea Moldova și mai puțin Idin Muntele, adevărate gemuri.

Și pe cord departe, în apus, trâmbița Renașterii chema popoarele spre lumină, dincoace, în pragima Dunării se ridicau tipete de groază a poporului băștinăș, călcat în picioare de copricie-fugacilor cu corămbu vânt. Mai pote fi vorba de așe-

zare, de teminică gospodărie, de începuturi de cultură? Suluriile de fum ridicate de după colnice erau semnele telegrafice că prăpădul se apropie. Iși lua fiecare ce putea și apuca drumul pribegiei, mai la adăpost. Trecură hoardele asiatice, o clipă cerul se înseninează. Înțeleptul Alexandru-cel-Bun, cunoaște zile de odihnă, și începe să arate ce s'ar putea săvârși cu poporul blajin și bun, dacă ar ținea seninul. Liniștea nu dura de cât o clipă. De jur împrejur se ridicară alte valuri. Loveau în noi, cum lovesc talazurile în insula răscălată. Leșii, Tatarii, Cozaci, Ungurii, din toate părțile ne asediară. Ștefan-cel-Mare, Napoleonul nostru, acum era la Coțmani, acum la Cetatea-Albă, acum la Războieni, acum spre Niștru. Totuși puhoiul turcesc, năvală de mare umflată la echinoxii, se abătu asupra-ne. Ardealul fu că și cruțat. Cel mult Banatul fu mai încercat. Dincoace de Carpați apa se întinse peste tot. Ajunsesem lac turcesc. La început mai cu cruțare, mai pe urmă tăiau și spânzurau. În jurul țării dela Hotin la Orșova, așezară șiraguri de ventuze—raialele — pe unde se scurgea sudoarea muncitorului și rodnicia pământului. Rar câte un ochiu de senin și soare se arată pe cerul înourat, mereu înourat. Veniră slugile turcilor, prădălnici, lacomi cei mai mulți, nelăsând decât doar cenușa'n vatră. „O! Vai, Vai de țară” suspină bătrânul cronicar. „Cum de a mai rămas în tine om trăitor, de mare minune este”.

Slăbiră Turcii; apele se retrag. Vecinii caută să pescuiească de pe urma lor. Nemții ne iau Oltenia o bucată de vreme, apoi rup Bucovina cu mormintele sfinte, Rușii nu se lasă mai prejos; iau și ei samavolnic Moldova până'n Prut râmvid și la rest. „Doar ochiul le voi lăsa să plângă” e sălbateca ripostă a unui general rus, față de căinarea eroilor țării. E cea mai tragică fază din viața neamului nostru, împărții sub stăpâniri străine, înstrăinați cu sila unii de alții, întințindu-se una împotriva alteia chiar cele două principate rămase, dragă Doamne, mai puțin ferecate, era aproape agonia.

Primul semn de energie etnică, mai colectivă, o dădu generația de la 1848. — E prea repede uitată. Ea pregătește, favorizată și de oarecare întorsături generale istorice, Unirea celor două Principate. Răsufliam puțin, dar norii nu s'au împrăștiat de tot. Libere de formă, vechiul Regat nu era liber în toate mișcările lui. Vecinii ne păundeau. Ori de câte ori puteau ne dădeau câte o lovitură, ca să simțim că nu suntem în totul liberi. Nu ori pe unde puteam să facem drumuri de fer. Ițele paianjenului tot ne stănjeceau.

Războiul vama! cu Austria silește să ne schimbăm de azi pe mâine, sistemul de agricultură. Ne ucide creșterea vitelor îndrumându-ne, vrând nevrând, spre agricultura unilaterală a câmpului. Multe greutăți de azi își au obârșia în acele lovituri străine

„ALPHA“ fabrică de produse chimice S. A. Cluj. Fabrica Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai societății „Alpha“ fabrică de produse chimice S. A. Cluj se convoacă prin aceasta în adunare generală extraordinară pe 21 Iulie a. c. în localul biuroului societății din Arad, Bul. Regele Ferdinand No. 2, cu următoarea ordine de zi:

1. Intregirea prin alegere a Consiliului de cenzori descompletat prin dimisiuni. Arad, la 4 Iulie 1924.

Consiliul de Administrație.

Palais de Danse

aranjează în localul fostului BAR dela CHIOSC, în fiecare seară

PROGRAM SENZAȚIONAL!!

Parchetul stă la dispoziția familiilor distinselor pentru a dansa

Mâncări calde și reci cu

prețurile regulate de restaurant!!

După teatru: cină, jur. Beuturi de bar, specialități de înghețată, lichouri, răcoritoare, șampanie cu păharul, cu prețuri neobicinuit de ieftine.

Deschis până dimineața la ora 3!!

Frații Karacsonyi, proprietari.

AGENTI se primesc cu procente mari, pentru vânzarea de mașini de cusut „SINGER“, plătibile în rate, în fiecare oraș mai de seamă din județele Arad și Hunedoara.

BOURNE & Co. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 17

Cordatic

cel mai distins Autopneul!

Deposit la:

Intreprind. de Automobile și Comerț cu mașini Arad, str. Vasile Alexandri 6

Răspândiți Tribuna Nouă!

Case, Vii, Moșii recomandă spre cumpărare IOSIF HALMAI, biuro de circulație Arad, str. Eminescu.

Miere de floare de acat, cumpără în ori ce cantitate Paul Erdős, prăvălie de coloniale din Arad, Piața Avram Iancu Nr. 3.

I. MÜLLER și FIUL

văpșește, curățește chimic, uscat. În spălătoria mea cu aburi se curăță ori ce albitură până ce ajunge de :: culoarea zăpezei. ::

FABRICA: Str. Cuza Vodă 40-42. :: SUCURSALE: Str. Brătianu II, Cal. Bănatului 13

Primăria orașului Arad.

No. 19632/1924.

Publicațiune.

Având în vedere, că în urma ordinului Ministerului de Interne suntem obligați a termina lucrările de încetățenire, și a afișa lista celor înscrși, în consecință invităm populația orașului Arad, să fără amănare să ne înainteze cererea pentru înscriere, de oarece fără cerere nici o persoană nu va fi trecută în lista cetățenilor.

Arad, la 4 Iulie 1924.

Primar: ROBU, m. p.

Vânzătoare acceptă Bourne și Co.

în magazinul său de mașini de cusut „SINGER“. Să cere să știe românește.

Ocaziune de vară 14 zile!

Crep eponge metrul ..... Lei 75 (40 colorii)

Crep ala marocain metrul .. Lei 56

Crep cu ciucuri admirabili metrul ..... Lei 62

Eponguț, grenadine, haine pentru costume de dame și domni, covercoaturl etc. considerabil reduse!

Frații Deutsch Arad, Palatul Minorților.

Var proaspăt

sosit numai acum de Vața de jos, cement de portland, cărbuni de lemn de prima calitate și articoli de clădit, se capătă mai ieftin la mine

SAMUEL RUDAȘ Arad, Piața Catedralei 14

O cassă de fier

(wertheimiană)

ori alt sistem, folosită, căutam spre imediată cumpărare. — Administrația „Tribuna Nouă“ Arad.

Conferențieri străini

La cursurile de vară din Valenii-de-Munte, care în anul acesta vor avea loc între 15 Iulie — 15 August, printru conferențieri vor fi și o seamă de învățați străini, între cari: D. Louis John Cour-

tois, profesor la Universitatea din Geneva, conosciutul biograf al lui J. J. Rousseau, care ne cunoaște de aproape și ne iubeste — a fost căsătorit cu o Româncă; D. Glixely, profesor la Universitatea din Wilno și profesorul Emerik, membru al Institutului francez din București.

ARTISTICE - CULTURALE

Reprezentările Operei Române din Cluj — la Arena de Vară

Intre 7 și 13 Iulie va avea loc la Arena de Vară reprezentările Operei Române din Cluj.

Se vor da operele: Rigoleto, Aida, Cavaleria Rusticana, Carmen, Madame Butterfly, Pagliacci și Un festival-Wagner, cu un ansamblu care ar face cinste oricărei capitale europene. Va dirija maestrul I. Bobescu, un artist de mare viitor.

Dela această mare sărbătoare a artei nu trebuie să lipsească nici un român. Iubitorii de artă din împrejurimile Aradului au ocazie unică de a asista la aceste strălucite reprezentări.

Revista „Lettura“ din Milano se ocupă într'un număr recent de prodigioasa activitate literară-muzicală a lui Arrigo Boito, activitate, fără intermitențe, nesigurante sau rătăcirii, care a culminat în opera „Nerone“ reprezentată un demult c'un clamoros succes la Milano.

Emil Isac în nemțește. Numărul din urmă al ziarului „Prager Presse“ aduce o traducere a unei noi poeme în proză a scriitorului ardelean Emil Isac.

D. Corneliu Moldovan, fost președinte al Societății Scriitorilor Români, a fost numit director al Teatrului Național din București, în locul dlui Vasilescu-Valjan demisionat. D. Vasilescu-Valjan va rămâne director general al teatrelor.

Dela școala de misionare.

Elevii cari doresc să intre la Școala de misionare din Valenii-de-Munte, sunt datoare a urma cursurile de vară din Valenii, care în anul acesta se vor ține între 15 Iulie și 15 August, la capătul cărora va avea loc un concurs.

Scopul școlii este refacerea puterii fizice a elevilor, orientarea lor în domeniul culturii generale, excursii și pregătirea pentru conferințe de luminare a poporului. Locuința este într'o casă veche boierească și întreținerea absolut gratuită.

Succesul unei române la Praga

La Opera Națională din Praga a cântat zilele trecute, cu un enorm succes, în reprezentație extraordinară, d-na Nectara Flondor în operele „Louise“ de Carpentier și în „Faust“ de Gounod.

Bela Bartok în România

Marele compozitor maghiar Bela Bartok care, cu mult înainte de războiu a cu-

treerut Ardealul făcând bogate colecții de cântece populare românești, în urma aprobării Statului Român, va petrece un an în România dând o serie de reprezentații muzicale.

E un gest frumos ce-l face Statul nostru față de-un mare artist care poartă atâta dragoste cântecului românesc.

O antologie a poeziei bulgare

La Sofia a apărut decurând o antologie a poeziei bulgare în rusește, alcătuită de marele poet rus A. M. Feodorow, care a fost un timp oaspele Capitalei noastre.

În această antologie figurează cei mai de seamă reprezentanți ai poeziei bulgare: Slaveikoff, Jiznikoff, Statieff, Stubel, Boteff, Christoff, Iavaroff etc.

În timpul șederii sale la București, poetul A. M. Feodorow a tradus în rusește — se spune — un mare număr de poezii din G. Coșbuc, P. Cerna, Nichifor Crainic etc... Se spunea atunci că Ministerul Artelor i-ar fi stat în ajutor ca să pregătească o antologie în rusește a poeziei românești.

Revista maghiară „Paszportuz“ din Cluj aduce în numărul pe luna Iunie un articol al d-lui Bitay Arpad intitulat: „Suceava în prezentul și'n trecutul maghiarime.“

„Educația“ (Anul VII numărul 5 și 6) revistă pentru școală și familie, cu articole de: M. Dragomirescu, Șt. Soimescu, P. Constantinescu, M. Beiu-Paladi, Maria V. Bărgănanu, Laura Călin, Tatiana, Bobancu, Ecet. A. Duca etc.

A apărut „Omul liber“ nr. 14 pe Iulie cu colaborările Han Ryner, Sarina Casvan-Pas, P. Constantinescu Iași, Ion Călugăru, V. Corbascu, I. Mehedințanu, C. Pajură. — Abonament 120 Lei pe an, București, str. Bucovnici 14.

Când se va desveli bustul lui Veahuță la Bârlad

Societatea „Drepturile și datoriiile femeiei“, secțiunea Bârlad, ne anunță că desvelirea bustului poetului Vlaahuță se va face în ziua de 8 Septembrie st. v.

Socul este așezat în grădina publică.

Bustul este opera sculptorului I. Dimitriu-Bârlad.

atâtea lacrimi au curs, atâtea vieți s'au sfârșit întorsătura valului istoric, astăzi suntem acasă, străni grămadă, mai toți din frații odată împrăștiați. Sunt clipe cum rar să vad în viața popoarelor. Și noi care trăim într'ansele putem ajunge o generație istorică. Putem. Atârne de noi ca generațiile viitoare să ne binecuvânteze ori să ne blesteme.

Iarna abătută veacuri și veacuri asupra neamului nostru să sperăm că a luat sfârșit, așa cum sperăm că primăvara anuală ia sfârșit când se apropie termenul calendaristic. Să mai pot întoarce zile de viitor, dar n'au putere. Întoarcerea și durată lor, atâră în totul de noi. De vom imita cu toții gestul plugarului, când îi spune ciocârția că iarna s'a dus, nu avem de ce ne mai teme. Din zori până'n sfârșitul soarelui, apăsa de coarnezle plugului, răsturnând brazda. Nu-și da aproape răgaz nici pentru cină. Îmbucă pe așezate pe oiște. Ie dragă munca pentru că îi e drag pământul lui. Îl vrea mai frumos, mai plin de roadă decât al vecinului. Așa trebuie să fie și cu noi toți în primăvara neamului. Atâtea durere e în trecut,

Comisaraii industriali și presa românească

O chestiune de interes național, în care nuta ziarelor noastre lasă de dorit.

(Dela redacția noastră din Timișoara.)

Timișoara, 3 Iulie

Toletanța românească — se știe este proverbială. Mai nenorocită, însă, este lipsa noastră de solidaritate. Faptul acesta unanim recunoscut, ne plângeam de aceea mefehână a noastră, zierele o rele din când în când fără de nici o speranță de îndreptare însă.

Cea mai vie dovadă a proporțiilor periculoase, pe care această lipsă de solidaritate românească a luat-o în ultimul timp ne-a oferit-o chestiunea destul de recer a comisarilor industriali, impuși, de supe lângă întreprinderile cu capital românesc.

Faptul, că — luna trecută — guvernul țării a impus un asemenea comisar două întreprinderi din localitate, a avut darul să provoace o serie de discuții în presa minoritară — firește, toate contra.

Presa noastră ce a făcut? A ignorat, pur și simplu, această chestiune, sau a făcut cor cu minoritatea. Confracții noastre dela aceste ziare au încheștina numai din punctul de vedere intereselor de partid, uitând, că ea este chestiune de interes românesc.

Este un păcat, nu al confrăților, ci politicii noastre, al mentalității și al obiceiurilor, create de această politică. Este în ultima analiză, un dureros fenomen lipsei noastre de solidaritate.

Singurul ziar, care — pe de-asiu oricăror considerații meschine de partid a înțeles miezul chestiunii și și-a făcut părerea, este „Gazeta Banatului“, dactată de d. fost prefect dr. P. Nemoiu.

„În legătură cu numirea unui comisar la două fabrici neromânești, în Timișoara s'a făcut mare zarvă! „Asociația Burgheră și presa ei amenințau mai curând să deaceste aceste întreprinderi (trebuiau să încerce... nota red.) decât să tolereze control al guvernului în mersul afacerilor.“

„În realitate — zice „G. B.“ într'un pasagiu — numirea de comisari nu îndatătește pe dnii industriași să se revolte potrivă stăpânirii românești. În Iugoslavia se practică deia instituirea administrației sârbești acest sistem, fără să fi vreodată nici cel mai mic murmur din gâta d-lui Szana Zsigmond, care, după știm, are și acolo fabrici. Ori măsura vernului iugoslav este nedreaptă, și în invitatul pe d. Szana să țipe împotriva ori atunci să tacă și în fața măsurilor ia guvernul român.“

Alternativa în care încearcă „G. B.“ să-l pună pe I. Szana, este nimerită. În sagiul următor, „G. B.“ intră în chestiunea întreaga ei importanță, o explică în câteva fraze, în modul urmator:

„Adevărul este că, guvernul român în drept să controleze toate întreprinderile din țară; să cunoască exact ce produce, ce fel de muncitori angajează; să ce măsură s'au raliat intereselor sta român. Dacă Comunitatea de avere din

în chinurile desperării, în cât de puțină vreme ca să nu ne poată scoate din vâlmășii luptelor mărunte, din păcate prea mult, spre a ne face să ne gândim la ce datorim neamului în primăvară.

Clopetele invierii să aibă pentru alt înțeles de cât de obicei. Glasul în haina nopții, să ne răcolească în răspunderea ce apasă pe umerii fiecăru dintre noi. Prin viața lui efemeră de pământ omul, fiecare om, adaugă ceva în nica viații neamului. Cu cât e mai entă ideea de participare a celui mai dintre noi la viața totului, cu atâtea bune, de glorie și de cinste pentru apropiie și se înnulțesc, ajungând cu învaliune în lumina traică, una cu altele popoare cu viață liberă mai de altă parte.

Și cât de mult merită țara noastră porul nostru, jertfirea unei lăramături, din truda noastră zilnică, ne spune trind lungată în care s'a sbitut. De durerii, care deșteaptă în orice ființă născă, sentimente mai deosebite, să lăsam să treacă primăvara neamului munca ce i-o datorăm.

(Din Lamura)

Sfoară! Saci! Funii! Ponieve! Ată! Manila! FRATII HACKER mari comercianti de saci, funii, ponieve, sfoară, etc. și-au mutat biuroul în colțul noului Palat Neuman Bul. REGINA MARIA 9. În mod deosebit atrag atențiunea onoratului public, că de acum ne-am estins și asupra vânzării în detal. Telefon Nr. 956. Sfoară! Sa Funii! Ponieve! Ată! Mani